

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA DORADZTWO ZAWODOWE W EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ I WCZESNOSZKOLNEJ

Poznań, 19 kwietnia 2023

Katarzyna Ludwikowska

ORCID: 0000-0003-3015-8100

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

e-mail: kasial@ukw.edu.pl

Dnia 19 kwietnia 2023 roku odbyła się Konferencja pt. *Doradztwo zawodowe w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej*. Organizatorem wydarzenia był: Zakład Kształcenia Ustawicznego i Doradztwa Zawodowego oraz Zakład Edukacyjnych Badań nad Językiem i Komunikacją Dziecięcą. Oba podmioty reprezentują Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w którego gościnnych murach konferencja miała swój przebieg. Partnerami wydarzenia byli: Mapa Karier oraz Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Poznaniu.

Symposium konsolidowało zarówno teoretyków, badaczy – przedstawicieli środowiska naukowego, jak i praktyków – aktywnych doradców zawodowych oraz specjalistów z zakresu edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Tak zdefiniowana grupa docelowa odbiorców konferencji znalazła swoje odzwierciedlenie w programie, który został podzielony na dwa obszary: część naukowa wydarzenia obejmowała obrady toczące się w toku dwóch sesji plenarnych oraz sekcji naukowej, a część wdrożenia składała się z bogatej oferty warsztatów.

Konferencję otworzyła dr hab. Małgorzata Rosalska, prof. UAM, która była jednocześnie pierwszą prelegentką wydarzenia, przedstawiając referat, powstały we współautorstwie z mgr. Sławomirem Szymczakiem z Instytut Badań Edukacyjnych, pt. *Doradztwo zawodowe w przedszkolach i klasach I-III. Między funkcjami założonymi a rzeczywistymi*. M. Rosalska, na kanwie Rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego z 2019 roku, dokonała analizy

założonych i rzeczywistych funkcji doradztwa w przedszkolach i klasach I-III szkoły podstawowej. Podkreśliła wagę preorientacji i orientacji zawodowej oraz namysłu nad celowością procesu doradztwa zawodowego, który, jako zlokalizowany blisko kategorii wychowania, na tym etapie edukacyjnym powinien służyć m.in. identyfikacji i omówieniu szkodliwych przekonań, uchwyceniu relacji między zainteresowaniami a talentami oraz stwarzać istotne podwaliny pod edukację w kierunku budowania postaw zorientowanych na wartość pracy ludzkiej. Dr hab. M. Rosalska, prof. UAM podkreśliła także, że za ważne uznać należy podjęcie z przedszkolakami oraz najmłodszymi uczniami tematu porażki i frustracji z nią związanych, jako naturalnego elementu życia każdego człowieka. Pani Profesor przedstawiła szereg rozwiązań służących pracy z grupą wiekową scharakteryzowaną w tytule konferencji oraz zaprezentowała wyniki badań własnych, z których wypłynął wniosek o potrzebie promowania współczesnych koncepcji edukacji karierowej oraz wzbogacania warsztatu metodycznego wychowawców i nauczycieli wczesnych etapów edukacji. Kolejnym prelegentem w części naukowej wydarzenia był dr hab. Błażej Smykowski, prof. UAM, który zaprezentował referat *Identyfikacja wyobrażeniowa a pełnienie przyszłych ról*. B. Smykowski przybliżył psychologiczne konteksty rozważań nad karierą zawodową, zdefiniował kategorię identyfikacji i wyjaśnił rolę doradcy zawodowego w tym procesie. Dokonał także charakterystyki faz stabilnych i faz kryzysu rozwojowego oraz uzasadnił naturalność labilności zainteresowań zawodowych w tym okresie życia. W dalszej części wydarzenia referat pt. *Edukacja dziecka a wczesna preorientacja zawodowa* wygłosiła dr hab. Katarzyna Sadowska, prof. UAM. Prof. Sadowska zanegowała społecznie powielany obraz dziecka jako istoty słabej i zaproponowała zastąpienie go przekonaniem o tym, że każdy młody człowiek jest kompetentnym budowniczym samego siebie. Jednocześnie prelegentka podkreśliła, że dzieci należy wyposażać w fundamentalne kompetencje, które zdefiniowała jako autonomię, świadomość sprawczości oraz zdrowe poczucie własnej wartości.

Drugą sekcję plenarną otworzył wykład autorstwa dr Kingi Kuszak, która poszukiwała odpowiedzi na pytanie, będące jednocześnie tytułem jej wystąpienia, a mianowicie: *Jak rozmawiać z dziećmi na temat świata zawodów?*. K. Kuszak w toku wystąpienia analizowała wyniki badań własnych pod postacią wypowiedzi dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Na podstawie treści tychże wypowiedzi sformułowała listę sugestii dotyczących pożądanego sposobu prowadzenia rozmów z dziećmi na tematy związane z pracą ludzką. Wśród tych rekomendacji znalazła się m.in. ta o potrzebie uważnego słuchania dzieci,

autentyczności i szczerości, wspierania zainteresowań dzieci bez jednoczesnego tworzenia presji, jak również stwarzania okazji do odkrywania świata zawodów i eksperymentowania w nim. W dalszej części wydarzenia głos zabrał Andrzej Pieńkowski, reprezentujący Mapę Karier i Fundację Katalyst Education. Zaprezentował on wykład pod nazwą *Doradztwo zawodowe osiã nowej szkoły*, który rozpoczął od zdefiniowania antycypowanych realiów pracy ludzkiej. A te wydają się jawić jako coraz trudniejsze, jeśli weźmiemy chociażby pod uwagę fakt, że w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo dzieci są coraz mniej zaangażowane w edukację, zwłaszcza w obrębie nauk ścisłych i technicznych. Jedną ze zmiennych, mających wpływ na zaistniały stan rzeczy, są nowe technologie, które nie tylko stanowią najskuteczniejsze narzędzie w konkurowaniu o uwagę najmłodszych, lecz jednocześnie przyczyniają się do powstawania trudności w koncentrowaniu uwagi i procesach zapamiętywania. Drugą sesję plenarną zamknął wykład dr Anny Wawrzonek, która mówiła o profesjonalnym (post) przedszkolaku. Referat dotyczył kompetencji przedszkolaków i uczniów klas I-III szkoły podstawowej, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystyki pokolenia Alfa. Osoby tworzące to pokolenie są skore do multitaskingu i eksperymentowania, ale zadania stawiane przed nimi muszą być ciekawe – przyjmować formę wyzwania. Alfa są biegli w zakresie obsługi nowych technologii, lecz jednocześnie brakuje im świadomości tego, co składa się na bezpieczne ich wykorzystanie – potrzebują zatem alfabetyzacji cyfrowej. Równocześnie priorytetem w świecie BANI – kruchym, niespokojnym i niezrozumiałym, jest budowanie odporności psychicznej najmłodszych oraz umiejętności interpersonalnych, które w przyszłości okażą się istotniejsze niż kiedykolwiek wcześniej.

Część plenarną wydarzenia zamykała sesja naukowa, której przewodniczyła prof. dr hab. Ewa Solarczyk-Ambrozik. W tej części konferencji wygłoszono następujące referaty:

1. Dr Katarzyna Ludwikowska: *Konstruktywistyczne nastawienie na rozwój jako model pracy doradcy zawodowego w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.*
2. Dr Konrad Nowak-Kluczyński: *Poppy Starr oraz Kapitan Momentus jako prawzory LEGOnstrukcji zawodowych we wczesnej edukacji.*
3. Dr Katarzyna Forecka-Waško: *Kształtowanie kompetencji kluczowych podczas zajęci muzycznych w przedszkolu.*
4. Dr Izabela Cytlak: *Dzieci i pieniądze. Kiedy i jak uczyć dzieci ekonomii?*

5. Dr Magdalena Barańska: *Doradztwo zawodowe w przedszkolu w opinii studentek i studentów pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. Komunikat z badań.*

Wśród wydarzeń o charakterze warsztatowym, mających miejsce w czasie Konferencji pt. *Doradztwo zawodowe w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej* znalazły się następujące propozycje:

1. *Niezbędnik nauczyciela. Czy doradztwo zawodowe można włożyć między bajki?* Prowadząca warsztat: Honorata Szaneczka, Centrum Innowacyjnej Edukacji.
2. *Doradztwo zawodowe w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej z wykorzystaniem dramy.* Prowadząca warsztat: Anna Cieśluk, Stowarzyszenie Praktyków Dramy STOP-KLATKA.
3. *Wędrówka po Mieście zawodów. Praktyczny warsztat z wykorzystania Mapy Karier w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.* Prowadząca warsztat: Marta Wrzosek, Mapa Karier, fundacja Katalyst Education.
4. *Kompetencje cyfrowe - czym są, jak je rozwijać by z sukcesem iść przez życie.* Prowadząca warsztat: dr Anna Michniuk, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
5. *Muzyka jako środek rozwijania kompetencji społecznych w edukacji dziecka.* Prowadząca warsztat: dr Marta Kędzia, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.